

Mitt Eriksberg.

Jag har kanske, som gammal Eriksbergsgrabb, något av intresse att berätta om mitt barndoms- och ungdoms Eriksberg, det Eriksberg som jag som fyra-åring med mina föräldrar flyttade till 1914 och som jag som nittonåring lämnade julveckan 1929 för att återvända i Februari 1967

Återkomsten var inte till det Eriksberg jag lämnade 1929, det var till en större välutbyggd stadsdel, 1967 fanns det mesta av den ursprungliga bebyggelsen kvar som nu är i det närmaste helt utplånad.

Det Eriksberg jag skall berätta om började vid Norbyvägen och sträckte sig efter Eriksbergsvägen och slutade vid näst sista huset innan Karlsrogatan mitt emot det östra "aluminiumhuset" och efter Norbyvägen till Sommärrö som låg vid en liten avtagsväg i stort i Karlsrogatans sträckning. Eriksberg bestod under min uppväxttid av drygt 20-talet fastigheter med en - två och flerfamiljshus ett mellanting mellan by och liten stadsdel. Jag har ur minnet ritat en skiss, som utan anspråk på skalriktighet, visar hur dåtida Eriksberg var planerat jag har också tagit med bebyggelsen efter Norbyvägen från Villavägen för att visa hur gles den var innan Kungsgärdet började bebyggas på trettio-talet. Jag har inte skissat in de på den tiden nödvändiga uthusen med torrdassen, vedbodarna och tvättstugorna i övrigt är samtliga bostadshus inskissade.

Vi tar oss en promenad efter Norbyvägen, en väg som jag känner väl till efter åtta års skolgång. Vi börjar vid Villavägen, på höger sida den pampiga villa som nu ägs av Uppsala Universitet och som omkring 1920 inköptes av ägaren till Hästens Skofabrik i Svartbäcken, fabriker Larsson eller "Skolasse". Till vänster i det gamla tvåvåningshuset, närmast Zoologiska institutionen, bodde åkar Johansson, "Blinningen" kallad fadern lär ha varit blind, han hade sina stallar och lider efter Norbyvägen ca. 150 m. från Villavägen och däremellan fanns en stor och tät granhäck. Jag har ett starkt minne av denna granhäck, det fanns ingen gatubelysning efter Norbyvägen, den kom först i samband med att Eriksberg elektrifierades efter 1920. Jag minns de hemmagjorda karbidlamporna som vi lyste oss med under senare delen - och en tid efter första världskriget. Villavägen och Kåbo var elektrifierat och där fanns även vatten och avlopp trots att stadsdelen var yngre men där bodde de som tillhörde socialgrupp ett, vilket kan förklara förhållandet, Kommunalt vatten fick vi något senare än el, men köksavloppen gick ännu en tid ut i öppna diken för att så småningom hamna i Hågaån. Jag återgår till granhäcken, min far insjuknade i Spanska sjukan, en form av influensa som skördade många offer. Efter det att doktor Hedbom varit hem och

undersökt min far och skrivit ut recept blev det min uppgift: att, då åtta - nio år gammal, hämta medicinen vid Apoteket Kronan på Svartbäcksgatan, det var på kvällen och det var mörkt och jag var mörkrädd. Jag kommer i håg hur rädd jag var och hur hemskt det var att passera den mörka granhäcken och höra mina steg eka i Blinningens stallar och lider. Vi fortsätter vår promenad efter Norbyvägen och på höger sida, mittemot Limnologen, fanns åkar Larsson han var en av de första som skaffade sig en lastbil, han var även en av de första som ordnade personbefordran från Grindstugan till Liljekonvaljeholmen och Flottsundsbadet (Kohagen.) Det var inte vår tids bekväma bussar, det var långbänkar placerade på lastbilsflaket, man fick ta sig upp och ner via en stege som restes vid flakets bakända. Där Bergaskolan nu ligger fanns åkar Björklöv, den kände landstingsmannen Aga Carlsson växte upp här. På den mark som Björklöv disponerade fick vi under ett antal år resa våra sista-april-brasor, "kasar". Mittemot Björklöv, där Bror Hjorts hus ligger, fanns en skjutbana med skyttepaviljong, skjutbanan begränsades av oxelhäckar av vilka rester fortfarande finnes kvar. Distriktpolisen Karlsson, "Snälla Kalle" brukade, vid sina cykelpatrulleringar hälsa på i skyttepaviljongen för att få sig en kaffekask, mera om Snälla Kalle senare. I hörnet av nuvarande Hagundagatan, den trädbevuxna delen fanns åkar Pettersson. Det sista huset efter Norbyvägens högra sida innan Eriksbergsvägen låg ungefär i hörnet av nuvarande Aroskatan "Röda vägen" som den då kallades ledde till Ekeby, för underhåll av vägen användes tegelskrot därav namnet. Huset ägdes av Ekeby Bruk och beboddes av anställda vid Bruket. En av familjerna som bodde i huset var familjen Westerberg som hade tre barn en av dem, Erik var jämgammal med mig. Erik var duktig på att spela dragspel, på sommarsöndagarna när många tog sig en promenad till det populära kafé Sommarro, satt Erik vid vägen och spelade, förhoppningsvis för att få en slant.

Nu lämnar vi Norbyvägen och styr in på Eriksbergsvägen, det första huset på höger sida ägdes av Ekeby och kallades "bolagskåken" den innehöll tre lägenheter om ett rum och kök samt ett enkelrum med vedspis. I en av lägenheterna bodde familjen Abrahamsson, två vuxna och fem pojkar, här kan man verkligen tala om trångboddhet. Abrahamsson var tegelbrännare vid Ekkeby, ett av de mera ansvarsfulla arbetena i tegelbruket. Han var ägare till en hårklippningsmaskin och klippte inte bara sina pojkar, han klippte även män och pojkar i grannskapet, oss pojkar snaggade han. I detta hus bodde även Otto Jansson med familj, han var kakelklappare i Ekeby, arbetet med tillverkningen av kakel till kakelugnar var till stor del ett arbete som måste utföras för hand. Otto Jansson miste senare

en hand i en plattpress. En bror till Uppsalas Revykung Rickard Sjöholm bodde också här med sin familj. Nästa tomt ägdes av en före detta lantbrukare som hette Almkvist, den var bebyggd med två hus, ett tvåvånings med fyra lägenheter om ett rum och kök, ett trevånings inrymmande speceri och mjölkaffär, två lägenheter om två rum och kök, en för husvärdin och en för affärsinnehavaren (dotter och måg till husvärdin) de övriga tre lägenheterna bestod av ett rum och kök och i en av dessa bodde jag och mina föräldrar. I en annan bodde Olle och Jenny Hjort med barnen Andres och Karin, de tillhörde vår närmaste umgängeskrets. Olle var son till den kände Riksspelmannen Hjort-Anders Ohlsson, vid sina besök hos son och sonhustru hördé jag honom spela. Vid sonsonen Anders bröllop, som jag inbjuden till, spelade både Hjort-Anders och Viksta-Lasse.

Mitt emot dessa tomter fanns en tomt med tre små bostadshus och en smedjaverkstad som ägdes av Vohlin, av oss grabbar kallad "Volle". I det första huset, från Norbyvägen räknat, fanns fyra så kallade spiskammare, spiskammare behöver kanske en förklaring, det var ett litet rum med vedspis för matlagning och som värmekälla. I den östra delen på nedre botten bodde en ensam kvinna som kallades Kys Emma hon var ofta mer eller mindre berusad. Ibland under mörka kvällar kunde vi fästa en sytråd vid hennes fönster och spela hartsfiol, det var givetvis fler än hon som blev utsatta för denna form av pojkstreck. I rummet ovanpå bodde en änka med en son i trettio-årsåldern även här förekom en hel del alkohol. I det västra rummet i övervåningen bodde en far med två söner i 25-30 årsåldern och under dem en tant med fosterbarn. Jag berättar detta för att ge en bild hur man kunde bo för sextio - sjuttio år sedan, ägaren bodde i ett hus med två rum och kök och ägde ytterliggare ett med två små lägenheter. Vohlin var ägare till tröskverk, sågbord och tändkulemotor. På höstarna, när skörden var bärgad, for han runt i bygderna och tröskade hos bönder som inte hade råd med egna tröskverk. Detta var långt före skördetröskorna. På vårar och somrar kom sågbordet till användning för att såga stockar, plank och bräder. Efter denna tomt kom Kyrkogårdssyssloman Linnérs stora tomt den del som upptogs av uthus och köksträdgård, huvudingången var från Norbyvägen. I dag finns fem villor på denna tomt. Innan vi fortsätter skall vi passera ett strömdike, det rann upp ur källan i det stenbrott som i dag upptas av Gläntan. Detta strömdike passerades sällan av oss barn, vi höll mest till mellan detta och Norbyvägen, orsaken var att de flesta barn och ungdomar bodde här och närheten till skogen där vi lekte våra vilda lekar. Mellan den tomt där vi bodde och nästa var diket uppdämt och där klappade man kläder, ett vanligt sätt skölja dessa efter tvätt och byk. På ömse sidor om diket fanns en

en tvättstuga med vedeldad pannmur. Vi passerar strömdiket och efter vägens högra sida fanns ~~fanns~~ först tre tvåfamiljshus som ägdes av Andersson, Söderberg och Lundin, den fjärde, det vitputsade hus där det i dag bedrivs någon sort av barnverksamhet, ägdes av keramikmålare Anstrell och är ett av de få hus som finns kvar av den gamla bebyggelsen. I övervåningen fanns en större sal som hyrdes av Domkyrkoförsamlingen, salen kallades i folkmun "Kyrksalen" där bedrevs Söndagsskola och hölls gudstjänster sön- och helgdagskvällar, dessa leddes av Domkyrkovicepastor Karl Ekman, en präst som inte drog sig för att dela ut en orre till bråkiga konfirmandpojkar. Söndagsskolan, i vilken jag själv har gått leddes av fröken Karell. Fröken Karell var lärare vid Lindska skolan, en förberedande skola som låg i det hus som ligger mitt emot Helga Trefaldighetskyrkan. Fröken Karell var dotter till en av ägarna till Ågren och Karell, en av de två största tygaffärena i Uppsala, affären låg i hörnet av St.Persgatan och Svartbäcksgatan. I det femte huset bodde en man som hette Lökvist, han arbetade i Ekeby med framställningen av blyglacyr och blev svårt blyförgiftad. I det sista, numera näst sista huset innan Karlsrogatan, som då var en stig som ledde till Ekeby bodde Larsson, Larsson på ändan. Mittemot, där det nu finns ett flerfamiljshus och på det berg som huset byggts fanns ett litet reveterat hus vars ägare också hette Larsson, för att skilja dem åt fick han heta Larsson på berget. Innan Larsson på berget från strömdiket räknat fanns två större tomter, den första med ett tvåvåningshus som ägdes av Moell, den andra, granne med Larsson på berget, ägdes av Sundberg och var bebyggt med ett enfamilshus.

Nu lämnar vi den folktätaste delen av det gamla Eriksberg och återvänder till Norbyvägen, den hade vid den här tiden en något annan sträckning vid Eriksbergsvägens början, den gick i en krök efter skogskanten på vägens högra sida fanns en martall som var ett omtyckt klätterträd, den försvann vid vägomläggningen, då sprängdes också större delen av den kana som fanns på berget mittemot kyrkan. Där delar av den nuvarande vägen går och på planen framför kyrkan hade familjerna Edman och Moberg sitt potatisland. De båda familjerna bodde i ett hus som låg straxt väster om Eriksbergskyrkan. Den Mobergska familjen var en av de många som drabbades av dåtidens gissel, tuberkulosen eller lungsoten. Familjen bestod av två flikkor och en pojke samt en moster, föräldrarna var redan döda i sjukdomen. Barnen som tillhörde kamratkretsen drabbades också, först dog den äldre av flickorna sedan den yngre och sist brodern. Av någon outgrundlig anledning drabbades inte mostern inte heller grannen, familjen Edman ej heller någon av oss som var deras lekkamrater. Vi fortsätter

efter Norbyvägen och kommer till huvudingången till Kyrkogårdssyssloman Linnérs stora tomt med den största enfamiljshuset i det dåtida Eriksberg. Den sista tomt och huset på vägens högra sida ägdes av en snäll farbror som hette Pettersson, där kunde man få köpa en stor påse äpplen för en tioöring. Huset låg där det nu finns ett bostadshus som bland annat inrymmer en färghandel. Mittemot, där bensinstationen nu finns, låg kafé Bergshyddan som drevs av hustrun till åkar Eriksson, "Lång-Alfred" kallad. Där fanns också stallar och lider. Kaféet besöktes i stor utsträckning av militärer från I 8 och A 5 båda regementena har flyttat, A 5 till boden 1927, vilket år I 8 flyttade till Strängnäs minns jag ej. Uppsala Oldboysklubb höll även till här vid sina terränglöpningssträningar. Hygienen i kaféet skulle nog inte godkännas av dagens tillsyningsmyndighet, elaka tungor påstod att det var hunden Stina som skötte disken. Några år in på tjugotalet övertogs kaféet av en fru Högman. Åkar Eriksson var enarmad men klarade att lasta sin skrovkärra med grus och sand lika fort som sina tvåarmade kollegor, han hade skyffeln hängande i en rem om ena axeln och svingande den med sin kvarvarande arm. Vi fortsätter och i den grop som upptas av Gläntan fanns ett stenbrott som drevs av stenhuggar Boström med ett par tre anställda, intill stenbrottet fanns en liten smedja där man vässade borrar och huggmejslar, det var även raststuga där man intog sin medhavda matsäck.

I stadsskogen eller som vi sa, Erisbergsskogen, fanns många vattenfyllda stenbrott som nu är fyllda med jordmassor, där fanns som exempel Granells, Lången och Klappis. Klappis, som låg strax ovanför det Boströmska stenbrottet var vår "badbassäng", på de djupaste ställena var det ca. 3 meter djunt, det var klart och rent vatten då det ständigt fylldes på från någon källa, här lärde vi oss simma på egenhändigt tillverkade simdynor. Simdynorna bestod av en tom kaffesäck som inhandlades för en liten slant i någon speceriaffär. Säcken syddes av på två ställen så den blev delad i tre delar, de yttersta fylldes med kork från pilsnerflaskor som vi tiggde i ölkaféerna. I Klappis fanns ingen plats för flickor då det var nakenbad som gällde. Klappis utnyttjades inte bara av oss grabbar det var många äldre som tog sig ett bad efter dagens slit, några badrum fanns ju inte. Namnet Klappis hänsyftade säkert på att här har klappats kläder. Vårt "Äventyrsbad" fanns i de vattenfyllda lergroparna vid Ekeby, vi plaskade vatten på lersluttningarna mot groparna och fick på så sätt en utmärkt rutchkana, vi byggde också en liten hoppställning av gammalt virke, det fanns dock en nackdel med badet i lergroparna, man var oftast smutsigare efter än före badet. Vi badade också i Hågaån, i kröken nedanför den stora Eken intill Blodstensrundan.

Vi fortsätter vår promenad och tar av till höger, in på en liten väg, ungefär i Karlsrogatans sträckning. Efter det vi har passerat det strömdike jag tidigare berättat om, fanns på vänster sida kafé Sommarro. Sommarro har som de flesta vet givit sitt namn åt det nuvarande bostadsområdet. Till Sommarro hörde en stor tomt där det om somrarna fanns bord och stolar utplacerade i bersåer och övriga delar av den kuperade och vackra skogstomten. För många Uppsalabor som bodde inom stadens "hank och stör" var Sommarro ett populärt utflyktsmål, speciellt på sommaren men även vintertid, för att dricka "kaffe med dopp" som det hette då. "Kaffe" med dopp" bestod vanligtvis av veteskiva, sockerkaksskiva och ett par småkakor. På vintrarna serverades i två mindre och ett större rum där ägaren Dina, senare gift Petterson, satt och handarbetade och såg till att de unga kvällsgästerna höll sig inom moralens gränser. På vårar och eftersomrar serverades även i glasverandan. Vi fortsätter på den inslagna vägen och hörnet av nuvarande Gustavsbergsgatan fanns åkar Anderssons bostadshus och tomt. Vi fortsätter in i det nuvarande Gustavsbergsområdet, där fanns två hus, i det ena som kallades Alphyddan bodde Emil Larsson med sin mor, här bodde också tant Persson, mera om henne senare. I det andra större huset bodde en familj med två flickor och två pojkar, av någon anledning hade vi svårt att komma överens med pojkarna, en bidragande orsak var att pappan och äldsta dottern alltid grälade på oss och beklagade sig över oss hos våra föräldrar. En vinterkväll, det var töväder, vi var väl en tre-fyra grabbar som rullade snöklot och fyllde det fristående dasset från golv till tak. Det var en hämnd för alla trakasserier mot oss och kan väl betraktas som pojkstreck. Vi återvänder till åkar Andersson och tar vägen västerut, sedan vi passerat Anderssons stall och lider kommer vi till ett hus intill ett mindre stenbrott där Karlsrogatan svänger åt höger, huset ägdes av stenhuggar Johansson, familjen hade hade tre barn, en av dem, Gunnar, var en duktig boxare i U.I.F. Stenhuggar Johanssons hustru kallades Lalla och tillhörde originalen i Eriksberg. Hos Johanssons hyrde mor och far en lägenhet om rum och kök när vi flyttade till Eriksberg 1914, efter något år flyttade vi till den centrala delen, central därför att där fanns affären där vi gjorde våra inköp och hämtade post och tidningen. Vi fortsätter i stort efter Karlsrogatan och kommer till det dätida Eriksbergs sista hus och vägens ände, det låg strax innan det västra "Aluminiumhuset". Huset ägdes av en som kallades 'Svin-Anders, hans riktiga namn var förmodligen Andersson, hans två döttrar Ester och Maja, eller när man talade om dem "Svin-Anders jäntorna! Här slutar " Mitt Eriksberg " som låg inom Uppsala stads gränser. och tillhörde Domkykoförsamlingen. Det villaområde som började började

bebyggas i början på tjugotalet och kallades Ekeby Egna Hem låg i Bondkyrko socken och det överlåter jag till någon annan att berätta om. Som framgår av det jag berättat fanns det sex åkeriägare med bostadshus och ekonomibyggnader utefter Norbyvägen från Villavägen till Sommarro. Som mest hade de två-tre hästar och två tre kor och för att förse dessa med foder bedrevs små jordbruk på mark som nu är bebyggd med villor. Vi var väl tio - tolv barn som strax efter sju måndag t.o.m. lördag traskade den cirka tre och en halv kilometer långa vägen till skolan, flickorna till Nannaskolan och pojkarna till Balderskola på Kungsgatan, under de åtta år som jag gick i skolan var det ingen av våra föäldrar som hade råd att köpa en cykel till sina barn.

Vi hade inga "fritidsproblem", ordet var nog okänt i svenska språket på den tiden. I skogen bakom skjutbanans skyddsvall intill Kåbo fanns och finns en liten öppen plats där vi spelade brännboll och om vi hade tillgång till boll, fotboll. Vi byggde riskojor och lekte indianer och vita. Kojbygget måste ske så att inte stadens skogvaktare, Envall "busklusen" upptäckte oss. Envall bodde vid Skogshall, där Parkförvaltningen har sina anläggningar. Vid inspelningen av Karl den Tolftefilmen på tjugotalet, med den "den store" Gösta Ekman i huvudrollen, hade Envall en statistroll han kom körande en släde tillhörande trossen, scenen spelades in på vägen mella Kåbo och Gläntan, det var spännande för oss ungar att följa inspelningen. När isarna lagt sig var det dags att ta fram skridskorna, de relativt stora isytorna på de vattenfyllda lergruparna blev fina bandybanor inte bara för oss Eriksbergsungar och ungdomar. I.K.Fyris spelade bandy här, givetvis fick vi skrapa planen själva när det var snö.

Vilka var det som bodde i Eriksberg under den tidsperiod jag berättat om? De flesta med nutida uppdelning skulle ha tillhört socialgrupp tre, handlaren, Levi Eriksson och skollärare Askegård (född Anderson) och ytterligare några, socialgrupp två, med all säkerhet skulle kyrkogårdssyssloman Linnef tillhört socialgrupp ett. Den övervägande delen av dem som bodde i Eriksberg var arbetare, de flesta arbetade i Ekeby, i tegelbruket eller "fabriken". Jag har själv arbetat i tegelbruket under två ferier, första gången 1924, samma år jag fyllde 14 år i juli. Första året bestod mitt arbete bland annat i att med en pinne doopad i vatten, sticka ett hål för spik i enkupigt taktegel efter det de lämnat pressen. (ca.4000 om dagen) lönen var första året 25 öre i timmen andra året 40 öre i timmen. Arbetet i tegelbruket var säsongbetonat, det började på våren när kylan gett sig och slutade på hösten innan kylan slog till. Utöver dem som arbetade i Ekeby fanns byggnadsarbetare, metallarbetare

affärsanställda. De ogifta kvinnorna och flickorna arbetade i någon av de tre konfektionsfabrikerna som fanns, Berglövs, Söderbergs och Uppsala Kappfabrik. De gifta kvinnorna måste i stor utsträckning hjälpa till med försörjningen som till exempel att tvätta och städa i bättre ekonomiskt ställda familjer. Flera av dem arbetade under somrarna vid någon av de tre taktegelpressarna och i torkladorna i tegelbruket. Några av de boende i Eriksberg under min ungdomstid har jag speciella minnen av. Där fanns ynglingen som fick följande rubrik i Uppsala Nya Tidning. "En ung mans väg till ena pigo". Han skulle uppvakta en flicka men porten var stängd. I den äldre bebyggelsen som det här är fråga om fanns inga kopplade fönster, det var löstagbara fönsterbågar så kallade innanfönster som sattes in på hösten och togs ur på våren då de ofta placerades på vinden. Vad göra när porten är stängd? Jo man tar sig upp på den brandstege som fanns och in genom takluckan, vad han inte visste var att under takluckan fanns en trave innanfönster. Man kan lätt föreställa sig det oväsen som uppstod. Jag har tidigare nämt en kvinna som kallades "Kys-Emma", varför vet jag ej. Hon tillhörde den grupp av människor som är mindre socialt anpassade och som med sitt levnadsätt och sitt alkoholberoende blir ett allmänt samtalsämne och vilka vi har behov av för att framhäva vår egen förträfflighet, vi och dom. Vohlin, han med tröskverket, var också speciell, han såg ut som ett troll med tovtigt helskägg, vi grabbar hade många kontroverser med honom, särskilt Kalle. Vohlin kallade honom Tok-Kalle och Kalle svarade Tok-Volle, när fotogenmotorn gick kunde Kalle i takt med motorn ropa "Volle-Volle putt-putt, orsaken till kontroverserna var nog mest Vohlin själv. Där fanns Lalla, fru Johansson, hon var som en skata, släpade hem en massa skräp, till och med kransband från kyrkogården. Systrarna Ester och Maja, Svin-Anders jäntorna, hör också till dem man minns. De försörjde sig med hemsömnad av pojkbuxor för Berglöfs konfektionsfabrik, dom hämtade det tillklippta tyget och tillbehören vid fabriken och sydde ihop byxorna hemma. Dom var oskiljbara och klädde sig lika, man såg aldrig någon av dem ensammen. Jag kan inte låta bli att nämna Mannerfeldt. Han kom flyttande till Eriksberg och stenhuggar Johansson med sitt "pick och pack" på en dragkärra, en stor del var stärkkragar och så kallade veck (lösa skjortbröst) samt manschetter. Eftersom han var avvikande i sin klädsel (bonjour) och uppträdande var folk nyfikna på honom, han reagerade på detta och sade "pöbel och pack - pöbel och pack". Jag måste också nämna Nisse Larsson, han var grinig och elak och när kom cyklande, något "påstruken", och vi befann oss på vägen skrek han

"undan ungdjävlar här kommer jag".

En annan Larsson som hette Emil var en snäll och vänlig man. Det berättas om honom, han var på väg hem något rund under fötterna och trött, i Karolinabacken suckade han "jag kan inte förstå att det är uppförbacke och motvind var man än går".

Distriktpolisen "Snälla Kalle" har jag ett speciellt minne av. Jag och min kamrat kom cyklande utan lyktor en kväll efter mörkrets inbrott, just vid infarten till Engelska parken vid Kyrkogårdsgatan möter vi honom, i stället för att anmäla oss varnade han oss och framhöll hur skamligt det skulle vara att hamna i polisens register bland tjuvar och andra brottslingar. I fortsättningen såg vi till att ha belysning på våra cyklar, så förmaningstalet hade sin verkan.

En gammal tant som jag måste berätta om är tant Persson, hon var tant Persson med alla i Eriksberg. Hon var född 1855 och dog samma dag som vår son föddes 1947. Hon var änka efter en stenhuggare som hade varit med om att hugga och lägga grunden till Uppsala Universitet (invigt 1887), lönen var 14 öre i timmen för yrkesmän 10 - 12 öre för övriga.

Tant Persson blev änka rätt tidigt och försörjde sig med att tvätta och skura hos i första hand Kåbofamiljer, lönen var på tjugotalet och in på trettiotalet 5 kr. om dagen plus mat, arbetstiden från åtta på morgonen till åtta på kvällen. Hon hade tre döttrar, två emigrerade till Amerika och en gifte sig och bosatte sig i Stockholm, denna dotter drabbades av tuberkulos och dog och efterlämnade man och en dotter. Svårsonen, som själv drabbats av sjukdomen tog vid begravningen löfte av svärmodern att ta hand om flickan om han själv skulle avlida. Efter något år avled också han och flickan kom till mormodern. Tant Persson hade som man sade "ont om det" eller för att använda dagens språkbruk "små ekonomiska resurser" och dom var väldigt små. Vid ett tillfälle blev flickan sjuk, tant Persson uppmanades av bekanta att gå till fattigvården för att få fri medicin till flickan. Det svar hon fick var grymt "det är ingen som bitt er att ta hit andras ungar", flickan kom ju från en annan kommun. Man brukar säga "fattig men stolt" innan hon lämnade fattigvårdskontoret sade hon "här har jag aldrig varit förut och hit kommer jag aldrig att gå mer" detta höll hon till sin död. Tant Persson besökte ofta min mor och det var vid dessa besök hon berättade detta samt att hon tog fram "Boken" Bibeln när det var som svårast. Innan hon dog fick hon uppleva förändringar i samhället som hon inte kunnat drömma om, hon bodde de sista åren av sitt liv i en pensionärslägenhet.

Med att berätta om denna stolta och rakryggade människa och den grymma

och förnedrande behandling som de små människorna fick utstå av den tidens sociala myndigheter vill jag avsluta berättelsen om mitt barn- och ungdoms Eriksberg. Det Eriksberg som var ett litet samhälle där alla kände alla och där de flesta levde under samma ekonomiska villkor. Sammanhållningen var i de flesta fall god, att grannar ställde upp vid sjukdom och andra besvärligheter var självklart, med ett modernt ord "fin social gemenskap".

Eriksberg i Januari 1991.

Gunnar Eriksson.

Två dokument som kan vara intressanta för Eriksbergsbor.

H Y R E S K O N T R A K T

Jag A. Larsson upplåter och förhyrer till Socialdemokratiska klubben i Uppsala Gårdsplanen i min egendom i Eriksberg för allmänna och enskilda mötens hållande under en tid av 5 år. Räknat från den 29 Aprill 1889 emot en övfrenskommen hyra stor 12 kronor per år, villket härmed erkännes af A. Larsson. Hyran betalas den 1. Augusti varje år.

Egenhändig namntäckning Bevittnas af L. Broberg och Alma Andersson.

Den första röda fanan i Uppsala.

Uppsala-Posten 8/7 1889;

Den röda fanan

Socialdemokratiska klubben härstädes mfl., tillsammans ett 500- tal personer voro i går samlade å stadshagen vid Eriksberg till faninvigningsfest, därvid klubbens nya fana invigdes med tal af August Palm.